

**XORAZM VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI**

**XORAZM VILOYATINING
SANOAT ISHLAB CHIQRISHI
2024- YIL YANVAR-SENTABR
(DASTLABKI MA'LUMOT)**

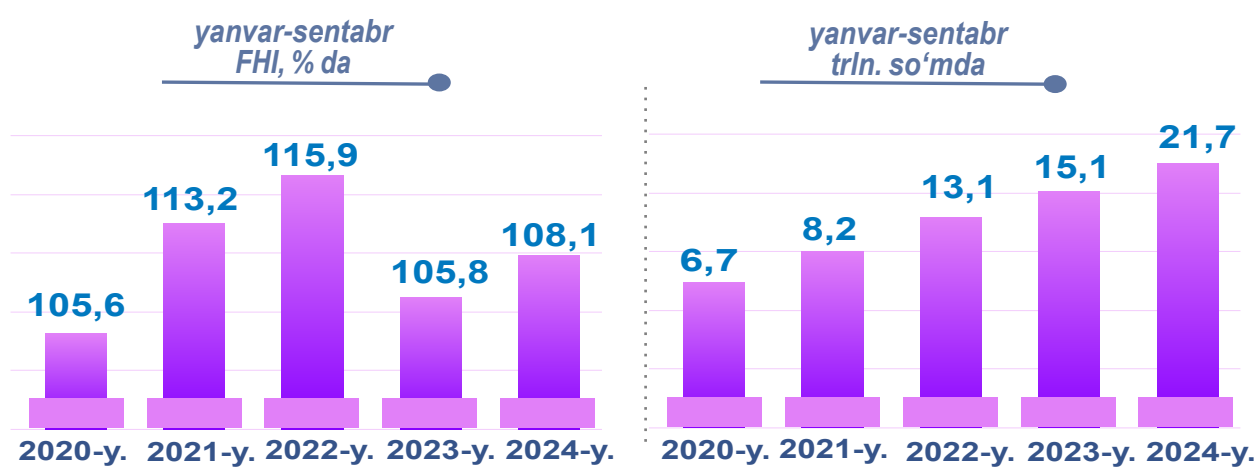
**Tel.: 62-224-64-99
www.xorazmstat.uz**

Xorazm viloyati sanoatining asosiy ko'rsatkichlari

Sanoat bu – xomashyoni qayta ishlash, yer osti boyliklarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish vositalari va xalq iste'moli mollarini yaratishni qamrab oluvchi ishlab chiqarish tarmog'i.

Dastlabki ma'lumotlar bo'yicha, 2024- yilning yanvar-sentabr oylarida viloyat korxonalaridan 21 734,8 mlrd. so'mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilgan bo'lib, 2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan sanoat ishlab chiqarishining fizik hajmi indeksi 108,1 % ni tashkil etdi.

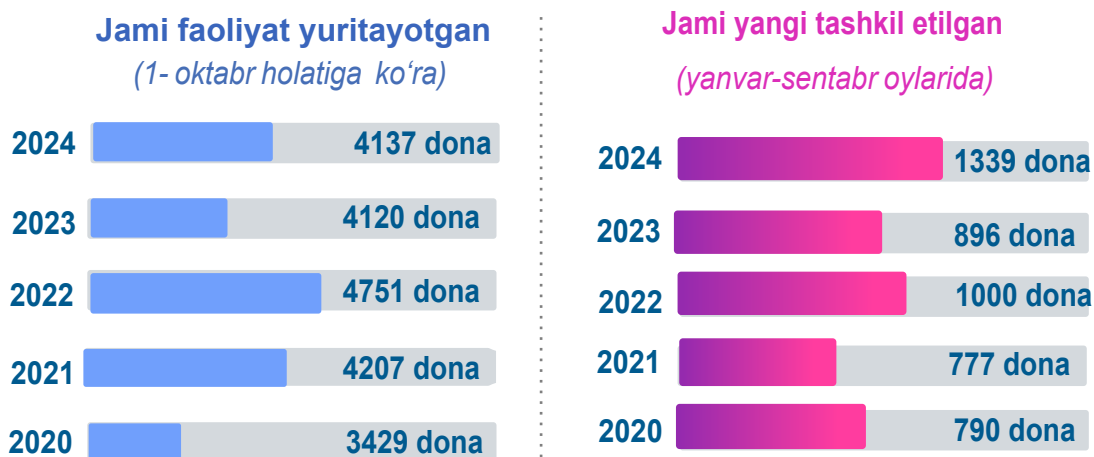
Sanoat ishlab chiqarishining fizik hajmi indeksi ishlab chiqarilgan mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) hajmining taqqoslanadigan davrlardagi o'zgarishini tavsiflovchi nisbiy ko'rsatkichdir.



Viloyatda faoliyat ko'rsatayotgan va yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari

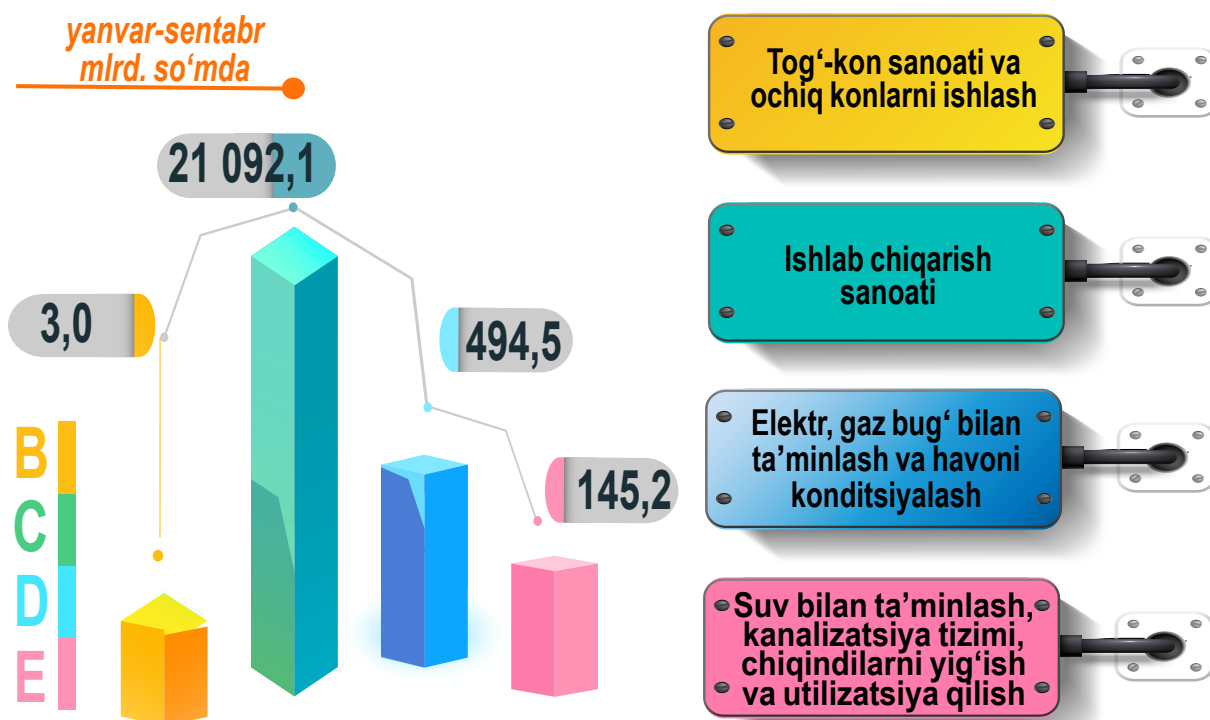
(2024- yil 1- oktabr holatiga ko'ra)

Bugungi kunda viloyatda 4 137 ta sanoat korxonasi faoliyat ko'rsatayotgan bo'lib, shundan 4 097 tasi kichik biznes subyektlaridir. Yangi tashkil qilingan korxonalar soni 1 339 ta va barchasi kichik biznes hissasiga to'g'ri kelmoqda.

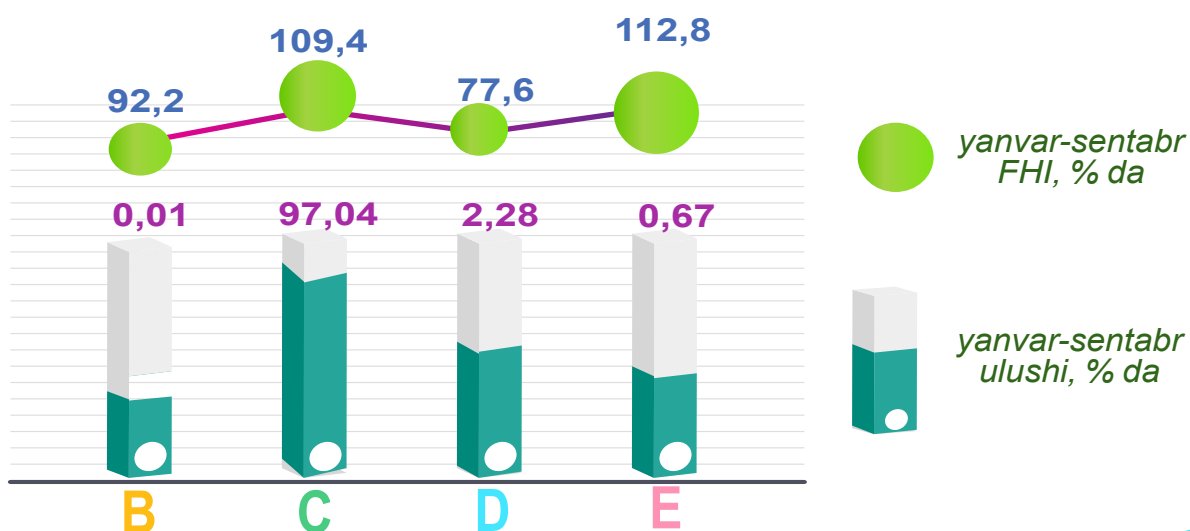


Sanoat ishlab chiqarishining asosiy tarmoqlari

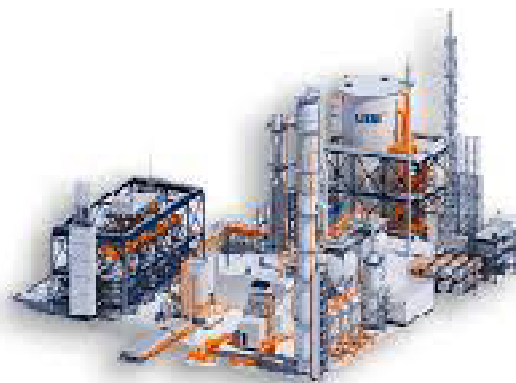
2024- yil yanvar-sentabr oylarida viloyatimizda jami sanoat ishlab chiqarishi 21 734,8 mlrd. soʻmni, shundan 3,0 mlrd. soʻm togʻ-kon sanoatiga, 21 092,1 mlrd. soʻm ishlab chiqarish sanoatiga, 494,5 mlrd. soʻm elektr, gaz bugʻ bilan taʼminlash va havoni konditsiyalash sanoatiga, 145,2 mlrd. soʻm suv bilan taʼminlash kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yigʻish va utilizatsiya qilish sanoatiga toʻgʻri keldi.



Sanoat ishlab chiqarishi tarkibida eng katta ulush ishlab chiqaradigan sanoat hissasiga toʻgʻri kelib, 21 092,1 mlrd. soʻmni, jami sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi 97,04 % ni tashkil etdi.



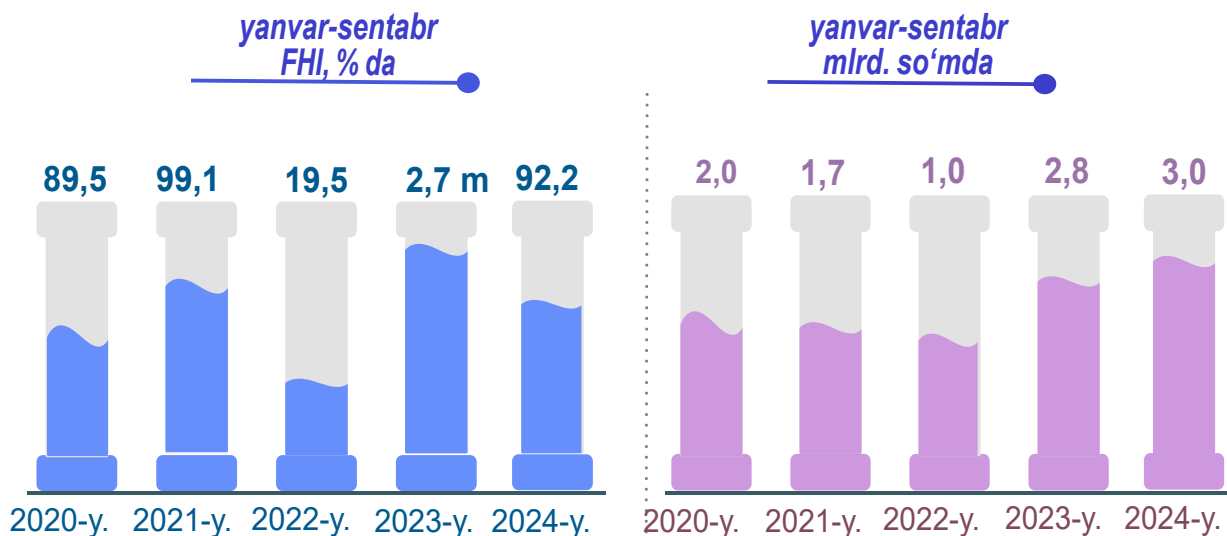
Jami sanoat ishlab chiqarishi fizik hajmi o'sishining asosiy omili bo'lib, tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoati – 7,8 %ga kamayishi, ishlab chiqaradigan (qayta ishlash) sanoati – 9,4 %ga o'sishi, elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalashning – 22,4 %ga kamayishi, suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimining 12,8 %ga o'sishi kuzatildi.



Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash – tabiatda qattiq jinslar shaklida uchraydigan (ko'mir, ruda), suyuq holatda uchraydigan (neft) yoki gazsimon holatda uchraydigan (tabiiy gaz) foydali qazilmalarni qazib olishni o'z ichiga oladi.

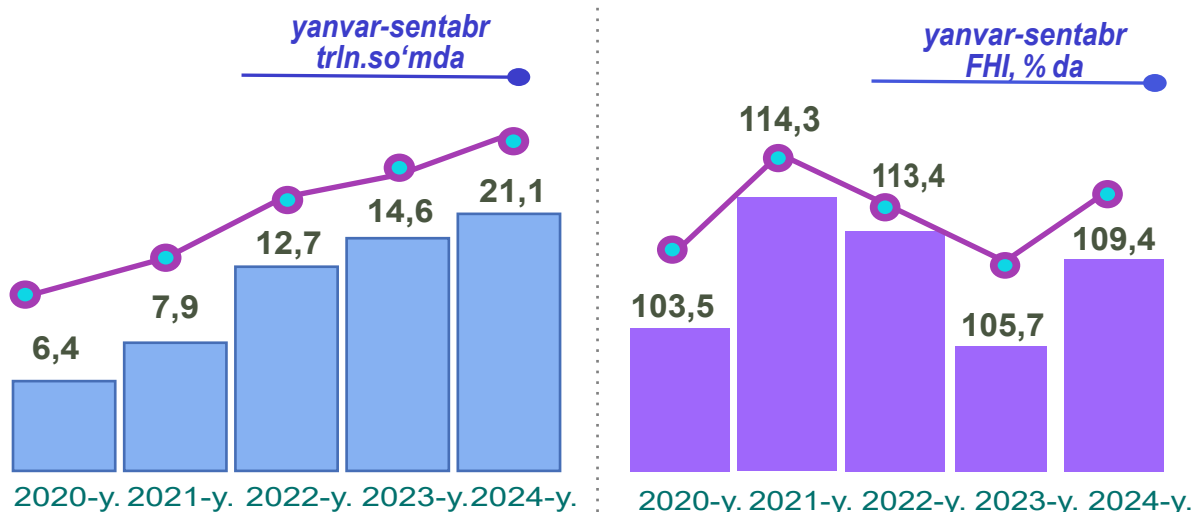
Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoati korxonalari tomonidan 2024- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 3,0 mlrd. so'm yoki jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmidagi ulushi 0,01 % ga to'g'ri keldi.



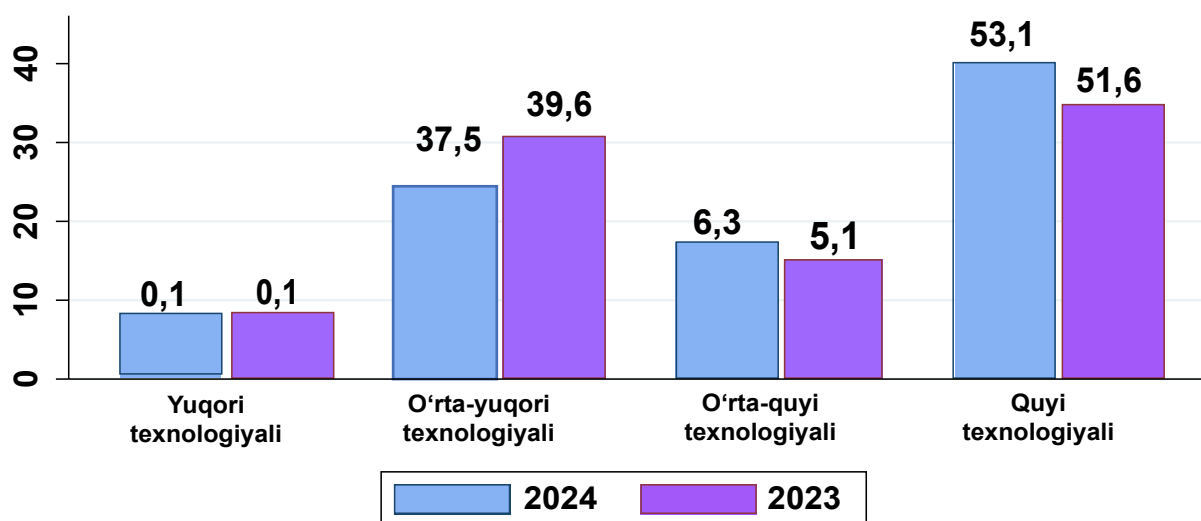
Xorazm viloyatining ishlab chiqaradigan sanoati

Ishlab chiqaradigan sanoat bu – tarmoq yangi mahsulot chiqarish maqsadida modda yoki komponentlarni, materiallarni, garchi ishlab chiqarishning ma’lum turi uchun birdan-bir to’liq me’zon hisoblanmasa ham, fizik yoki kimyoviy qayta ishlashni o’z ichiga oladi.

2024- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoat korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 21 092,1 mlrd. so’mni yoki jami sanoat mahsulotlarining 97,04 % ini tashkil etdi.



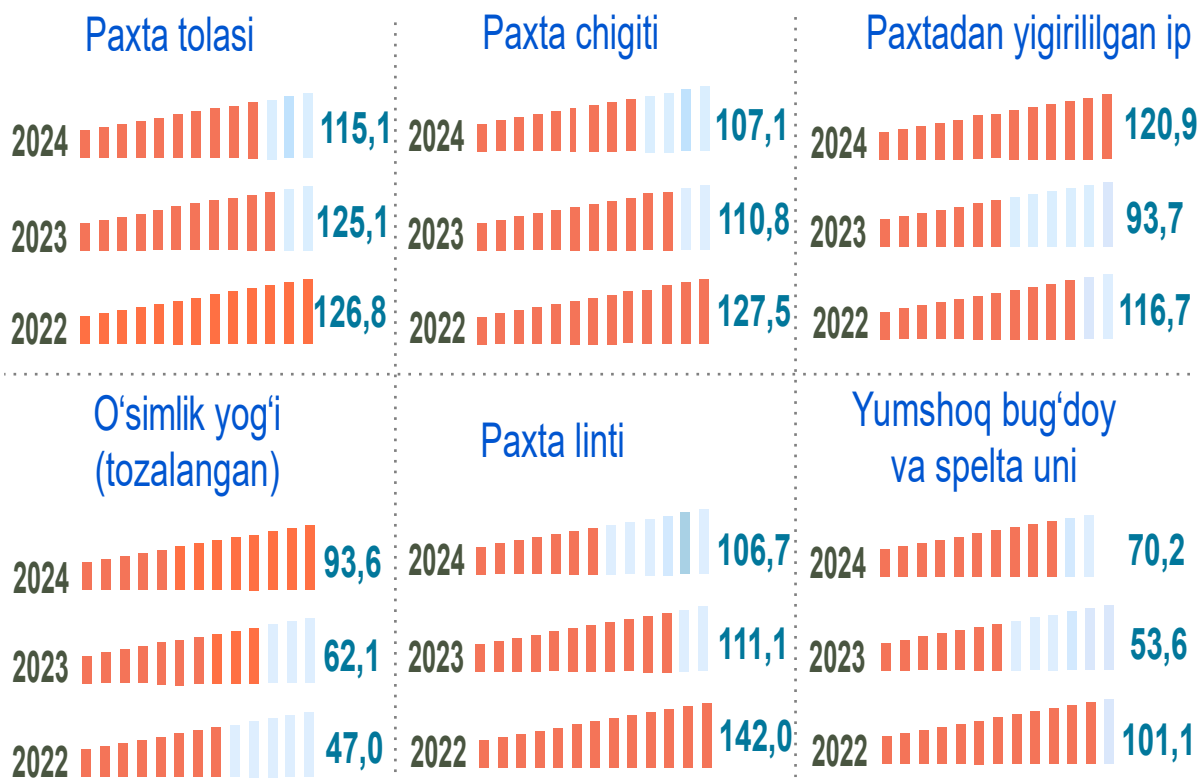
2024- yil yanvar-sentabr oylarini o'tgan yilning mos davri bilan solishtirganda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida yuqori texnologiyali tarmoqning ulushi 0,1 % ni (2023- yilning yanvar-sentabr oylarida – 0,1 %), o'rta-yuqori texnologiyali – 37,5 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylarida – 39,6 %), o'rta-quyi texnologiyali – 6,3 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylarida – 5,1 %), quyi texnologiyali – 53,1 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylarida – 51,6 %) ni tashkil etgan.



Jami ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida mashina va asbob- uskunalar ishlab chiqarish, ta'mirlash va o'rnatish, avtotransport vositalari, yarim tirkamalar va boshqa tayyor buyumlarni ishlab chiqarish sohasining ulushi – 39,4 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 117,9 %), metallurgiya sanoatining ulushi – 0,2 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 102,9 %), to'qimachilik, kiyim, teri mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi – 22,0 % (2023-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 110,8 %), oziq-ovqat, ichimliklar va tamaki mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi – 28,0 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 90,4 %), kimyo mahsulotlari, rezina va plastmassa buyumlarini ishlab chiqarishning ulushi – 0,9 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 144,3 %)ni, yog'och va po'kak buyumlar (mebeldan tashqari), poxol va to'qish uchun materiallardan buyumlar, qog'oz va qog'oz mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi – 2,7 % (2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 2,0 m %)ni tashkil etdi.

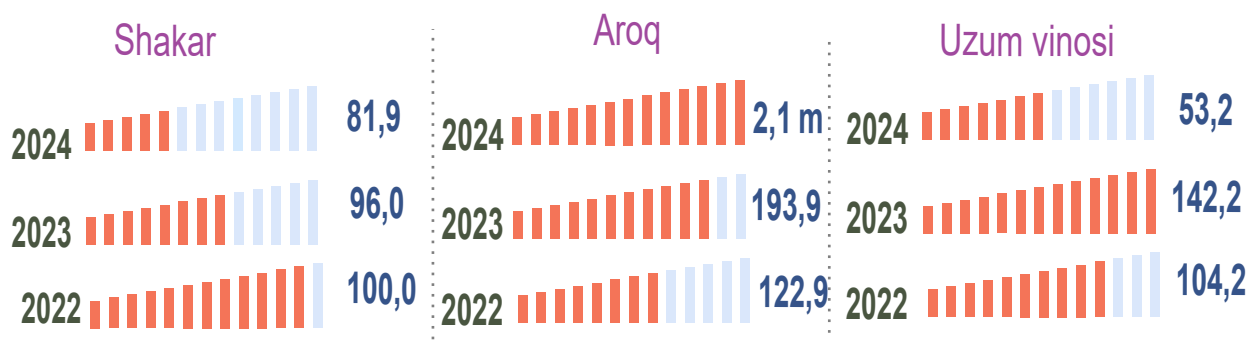
* tegishli davr uchun sanoat ishlab chiqarishi hajmini hisoblash metodikasiga ko'ra

Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik korxonalar tomonidan ishlab chiqarilgan ayrim turdagi mahsulotlarning o'sish sur'ati (O'tgan yilning mos davriga nisbatan, % da*)



* tegishli davr uchun sanoat ishlab chiqarishi hajmini hisoblash metodikasiga ko'ra

Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik korxonalar tomonidan ishlab chiqarilgan ayrim turdagi mahsulotlarning o'lish sur'ati
(O'tgan yilning mos davriga nisbatan, % da*)



Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik sanoat korxonalari tomonidan ayrim turdagi mahsulotlarni ishlab chiqarish

2024- yilning yanvar-sentabr oylari davomida ishlab chiqaradigan sanoatda paxta tolasi 70 272,2 tonna (2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan 15,1 % ga oshgan), paxta chigiti 107 163,5 tonna (2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan 7,1 % ga oshgan), 30 032,2 tonna paxtadan yigirilgan ip (20,9 % ga oshgan), 2 352 kv.metr gilam va gilam mahsulotlari (21,1 % ga oshgan), o'simlik yog'i 4 310,6 tonna (6,4 % ga kamaygan), paxta linti 6 240,4 tonna (6,7 % ga oshgan), uzum vinosi 289,9 ming litr (46,8 % ga kamaygan), 204,6 ming litr aroq (110,3 % ga oshgan) hamda 24 809,9 tonna yumshoq bug'doy va spelta uni (29,8 % ga kamaygan) ishlab chiqarildi.

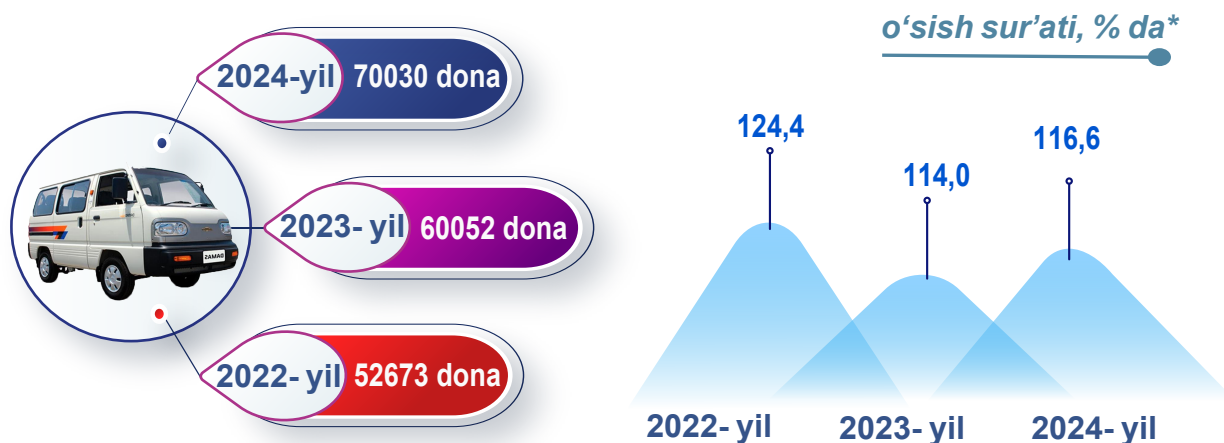
Sanoat mahsulotlari	2023- yil yanvar-sentabr	2024- yil yanvar-sentabr	Farqi +/-
O'simlik yog'i, tonna	4 604,9	4 310,6	-294,3
Shakar, tonna	198 000,7	162 141,4	- 35 859,3
Gilam, ming.kv	1 942,0	2 352,0	410,0
Yumshoq bug'doy va spelta uni, tonna	35 325,8	24 809,9	-10 515,9
Paxta tolasi, tonna	59 003,5	70 272,2	11 268,7

* tegishli davr uchun sanoat ishlab chiqarishi hajmini hisoblash metodikasiga ko'ra

Yengil avtomobillar ishlab chiqarish (2024- yilning yanvar-sentabr oylarida)

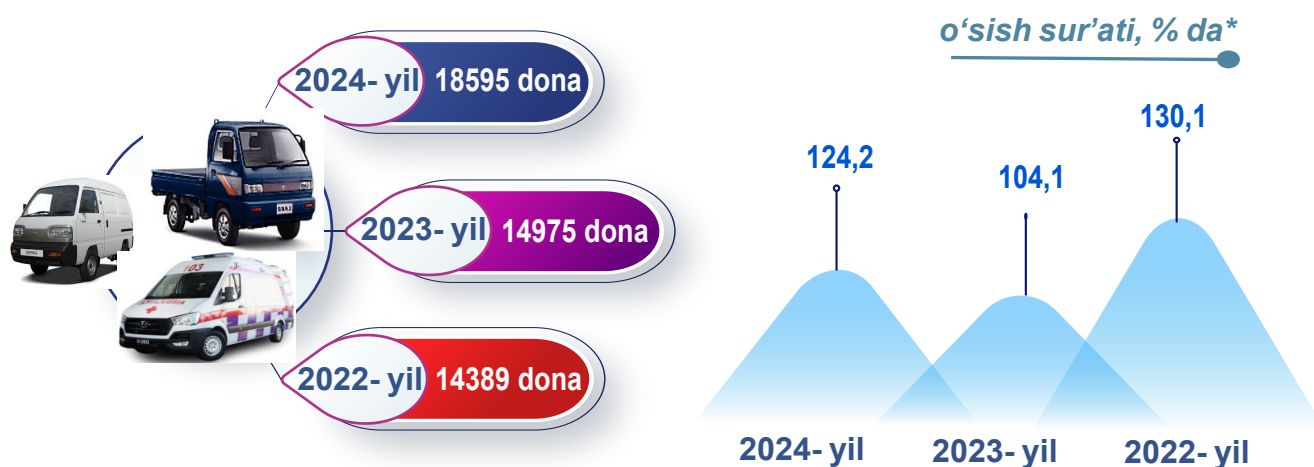
Yengil avtomobillar – umumiy yoki maxsus yengil avtomobillarga bo‘linib, 2 kishidan 8 kishigacha mo‘ljallangan transport vositasi.

Viloyatimizda 2024- yilning yanvar-sentabr oylarida yirik korxonalar bo‘yicha jami 70 030 dona yengil avtomobil ishlab chiqarildi. Yengil avtomobillari ishlab chiqarish o‘tgan yilning tegishli davriga nisbatan 16,6 % ga oshgani kuzatildi.



Maxsus yengil avtomobillar (2024- yilning yanvar-sentabr oylarida)

Viloyatda 2024- yilning yanvar-sentabr oylarida yirik korxonalar bo‘yicha jami 18 595 dona maxsus yengil avtomobil ishlab chiqarilib, ushbu ko‘rsatkich o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 24,2 foizga oshganligini ko‘rish mumkin.

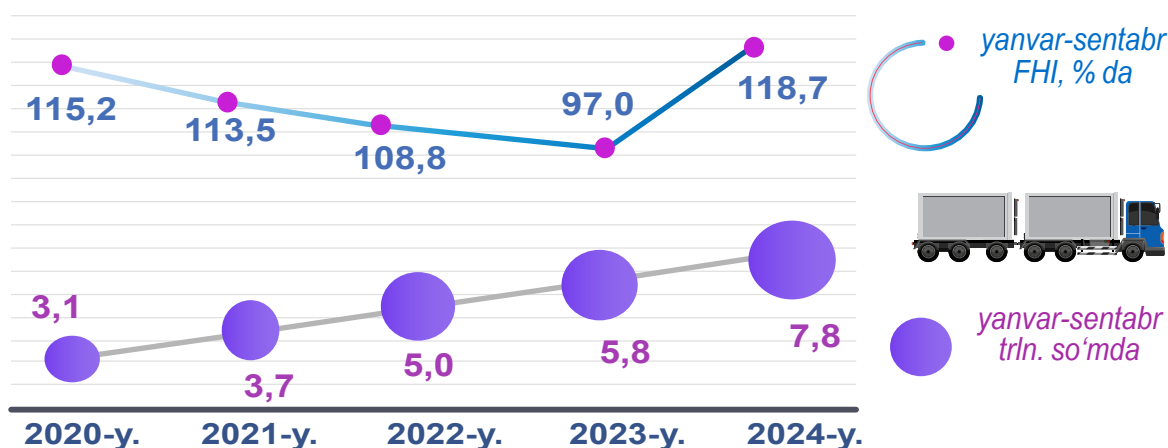


* tegishli davr uchun sanoat ishlab chiqarishi hajmini hisoblash metodikasiga ko'ra

Avtotransport vositalari, treylerlar va yarim tirkamalar ishlab chiqarish

Avtotransport vositalari, treylerlar va yarim tirkamalar ishlab chiqarish – yo'lovchilar yoki yuklarni tashish uchun avtotransport vositalari ishlab chiqarishni o'z ichiga olib, turli butlovchi qismlar va aksessuarlar, shuningdek, treyler va yarim tirkamalarni ishlab chiqarishni ham o'z ichiga oladi.

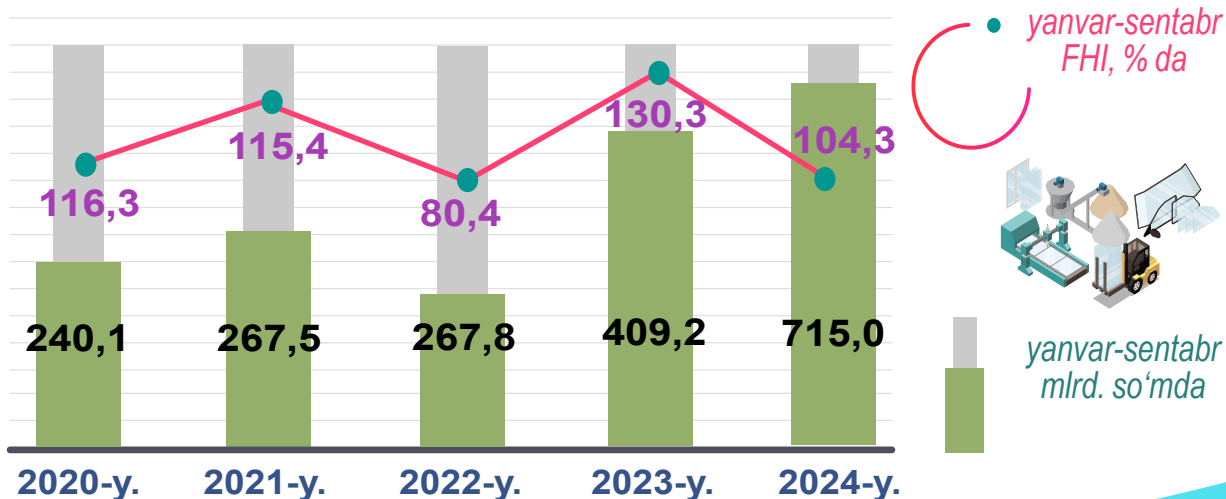
2024- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko'ra, avtotransport vositalari, treyler va yarim tirkamalar ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 37,0 % ni, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 118,7 % ni hamda ishlab chiqarish hajmi 7 809,5 mlrd. so'mni tashkil etdi.



Boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish

Boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish – minerallar asosida mahsulotlar ishlab chiqarishga tegishli bo'lgan ishlab chiqarish turlarini o'z ichiga olib, shisha va shishadan mahsulotlar, keramik buyumlar, polga o'rnatiladigan qoplamalar, kafel, cherepitsa, terrakota buyumlar, sement va xomashyodan tayyor mahsulotgacha ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

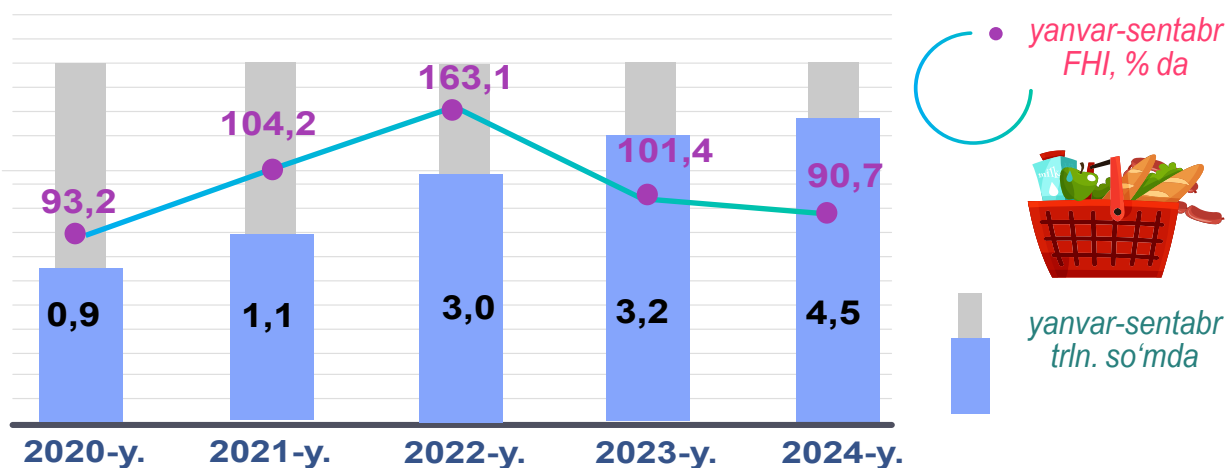
2024- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko'ra, boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 3,4 % ni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan fizik hajm indeksi 4,3 % ga oshgan va ishlab chiqarish hajmi 715,0 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.



Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish

Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish – yeyiladigan qishloq xo'jaligi, o'rmon va baliqchilik (oziq-ovqat) mahsulotlarini, spirtsiz ichimliklarni, mineral suvlarni va boshqa idishdagi suvlarni o'z ichiga oladi.

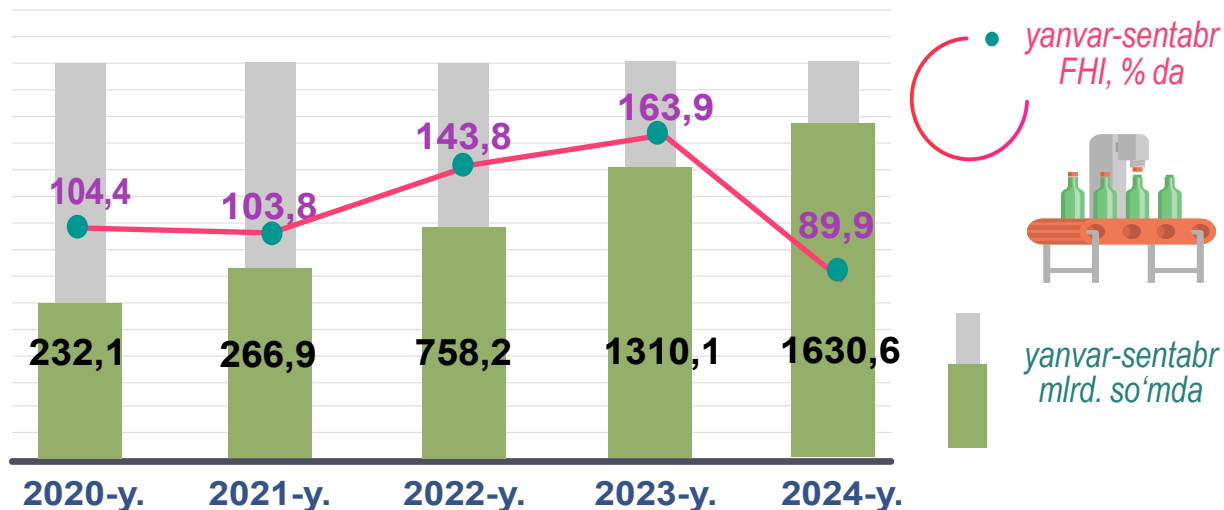
2024- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko'ra, oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 21,2 % ni tashkil etib, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 90,7 % va ishlab chiqarish hajmi 4 461,9 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.



Ichimliklar ishlab chiqarish sanoati

Ichimliklar ishlab chiqarish – spirtsiz ichimliklar va mineral suvlarni ishlab chiqarishni, spirtli ichimliklarni ishlab chiqarishni, asosan fermentatsiya metodi orqali pivo va vino, shuningdek, distillangan alkogol ichimliklar ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

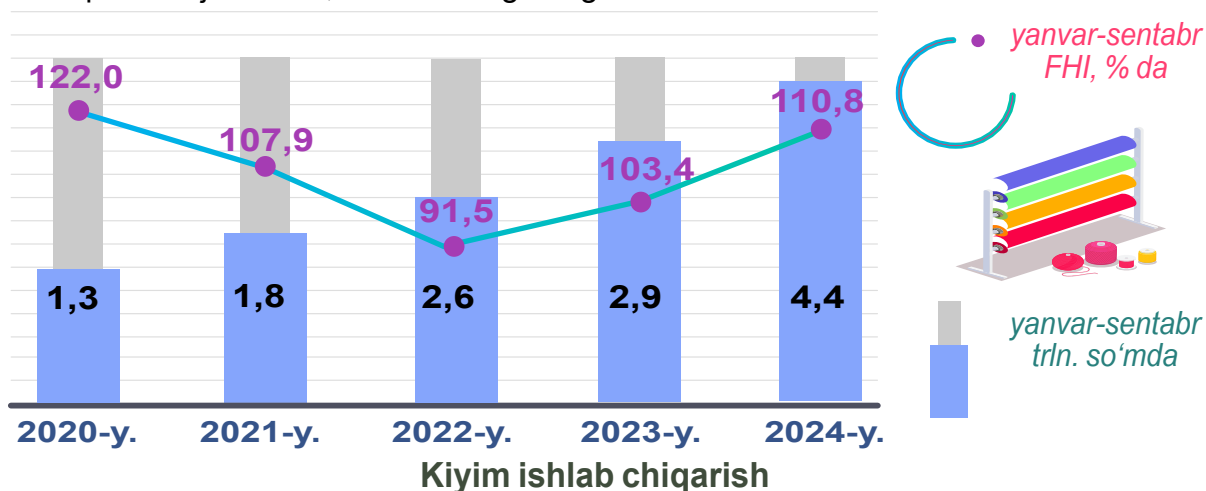
2024- yil yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko'ra, ichimlik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 7,7 % bo'lib, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 89,9 % ni tashkil etdi va ishlab chiqarish hajmi 1 630,6 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.



To'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoati

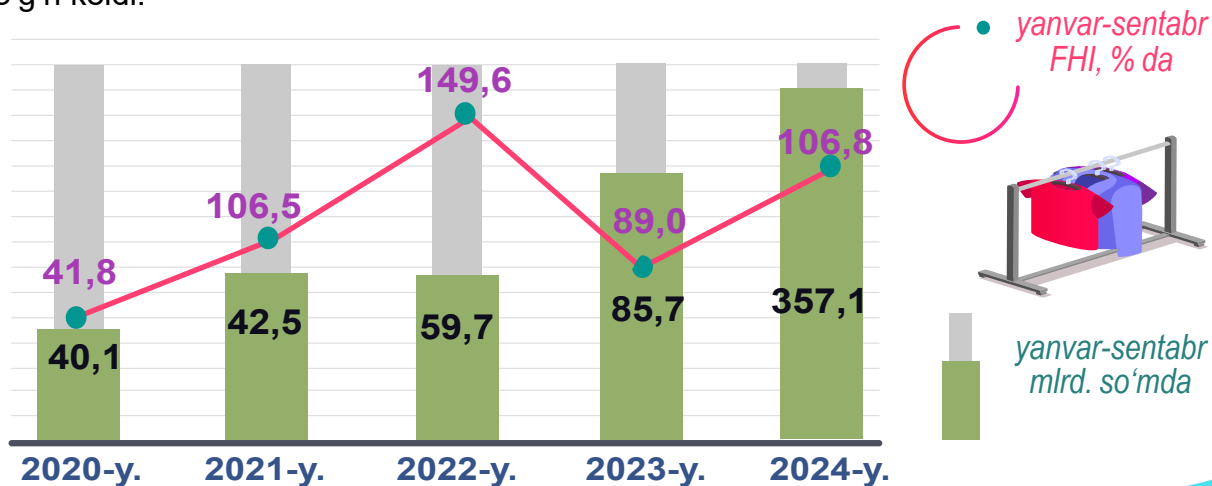
To'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish – to'qimachilik tolasini tayyorlash va yigirish, shuningdek, to'qimachilik gazlamalarini va tayyor to'qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish, to'qimachilik mahsulotlariga va kiyimlarga bezak berish, kiyimlardan tashqari tayyor to'qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

2024- yilning yanvar-sentabr oylarida to'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 20,8 % ni tashkil etgan, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 10,8 % ga oshgan, ishlab chiqarish hajmi 4 381,3 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.



Kiyim ishlab chiqarish – barcha materiallardan (masalan, teri, to'qimachilik gazlamalari, to'qilgan va trikotaj gazlamalari va h.k.) barcha tikish mahsulotlarini (tayyor yoki alohida buyurtma bo'yicha qilingan), kiyimlarning barcha turlari (masalan, ustki kiyim, erkaklar, ayollar va bolalar uchun ichki kiyimlar, ish, ofis, kundalik yoki sport kiyimlari va h.k.) va aksessuarlarni ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

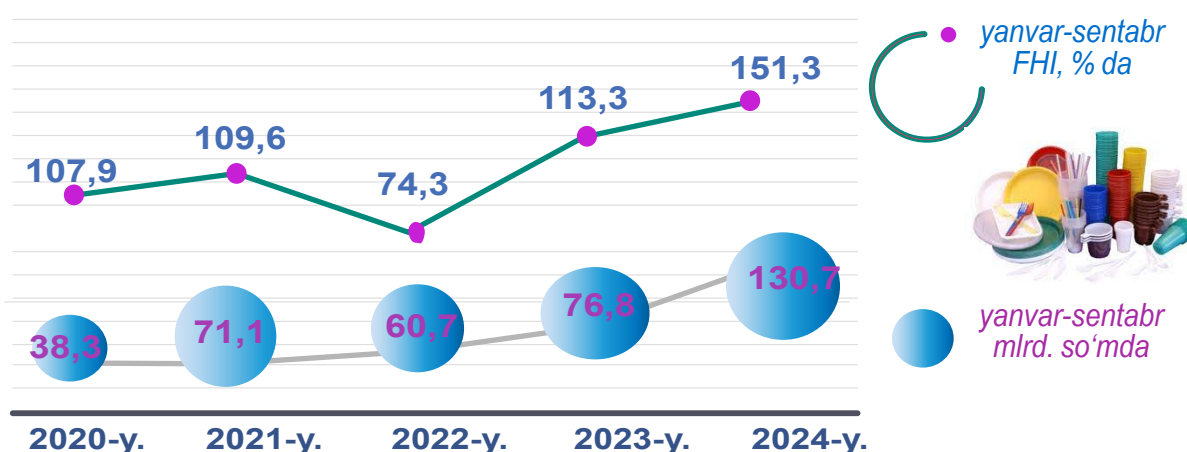
2024- yilning yanvar-sentabr oylarida kiyim ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 1,7 % bo'lib, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 106,8 % ni tashkil etdi va ishlab chiqarish hajmi 357,1 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.



Rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish

Rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish – rezina va plastikdan mahsulot ishlab chiqarishni, ishlab chiqarishda foydalanadigan xomashyo materiallarini o'z ichiga oladi. Lekin bu bo'limga ishlab chiqarishning barcha turlari va materiallari kiradi degani emas.

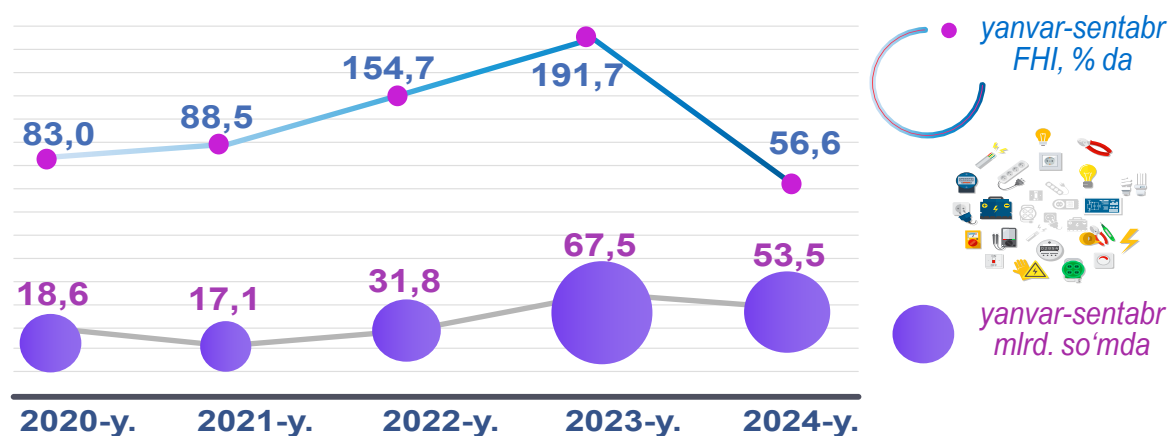
2024- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko'ra, rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 0,6 % ni, fizik hajm indeksi 151,3 % ni tashkil qildi hamda ishlab chiqarish hajmi 130,7 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.



Elektr uskunalari ishlab chiqarish

Elektr uskunalari ishlab chiqarish – elektr energiyasini ishlab chiqaruvchi va taqsimlovchi mahsulotlar ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi. Shuningdek, bu bo'lim elektr yorituvchi, signal uskunalari va maishiy elektr asboblari ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

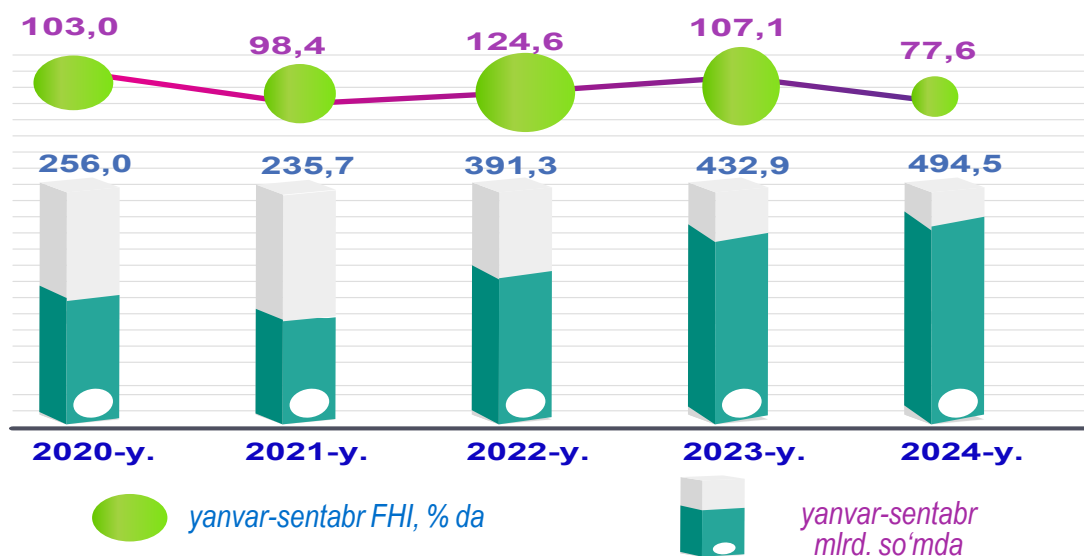
2024- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko'ra, ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi elektr uskunalari ishlab chiqarish sanoatining ulushi 0,3 % ni, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 56,6 % ni tashkil etdi hamda ishlab chiqarish hajmi 53,5 mlrd. so'm ekanini kuzatildi.



Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash

Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash – elektr energiyasini, tabiiy gazni, bug'ni, issiq suvni va shu kabilarni doimiy tarmoqlar – kabellar, quvurlar, suv quvurlari orqali yetkazib berish bilan bog'liq faoliyatni o'z ichiga oladi.

2024- yil yanvar-sentabr oylarida elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash korxonalarini tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 494,5 mlrd. so'mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 2,28 % ini) tashkil etgan.



Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash sohasida yirik sanoat korxonalarini tomonidan sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

2024- yilning yanvar-sentabr oylarida sanoatning mazkur tarmog'ida elektr energiyani ishlab chiqarish, uzatish va taqsimlash, bug' bilan ta'minlash tizimlari va havoni konditsiyalashning o'tgan yilning mos davriga nisbatan fizik hajm indeksi 22,4 %ga kamayganligi kuzatildi.

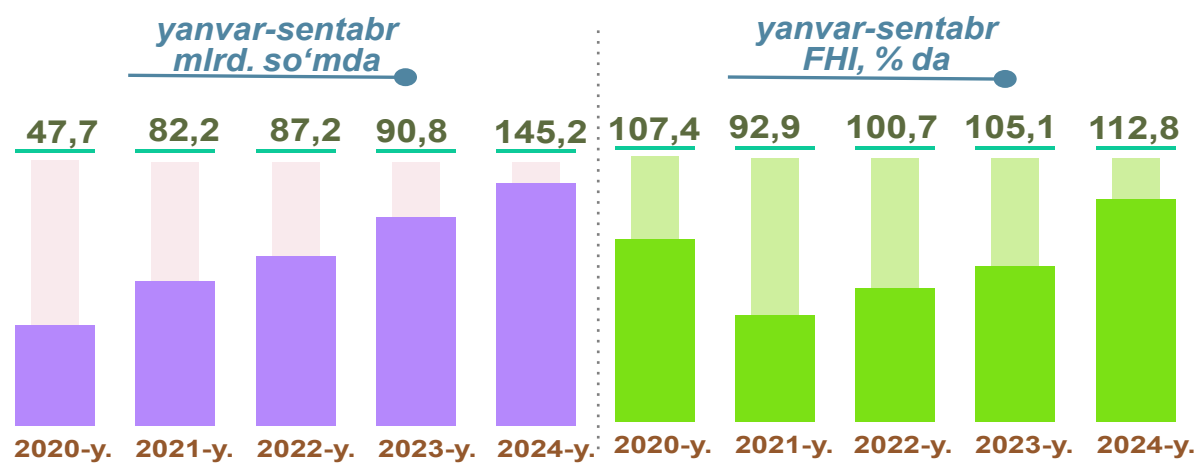
Sanoat mahsulotlari	2023- yil yanvar-sentabr	2024- yil yanvar-sentabr	Farqi +/-
Elektrenergiya, mln.kVt.s	1 078,0	982,1	- 95,9
Issiqlik energiyasi, ming gkal	79,2	69,1	-10,1
Elektrenergiya uzatish bo'yicha xizmatlar, ming so'm	973 253,0	1 024 446,0	51 193,0

(o'tgan yilning mos davriga nisbatan, % da*)

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish – qattiq va suyuq, sanoat va maishiy, shuningdek, zaharlangan chiqindilarning barcha turlariga ishlov berish (yig'ish, qayta ishlash va yo'qotish)ni o'z ichiga oladi.

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish korxonalari tomonidan 2024- yil yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 145,2 mlrd. so'mga (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 0,67 % iga) to'g'ri keldi.



Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish yirik sanoat korxonalari tomonidan sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

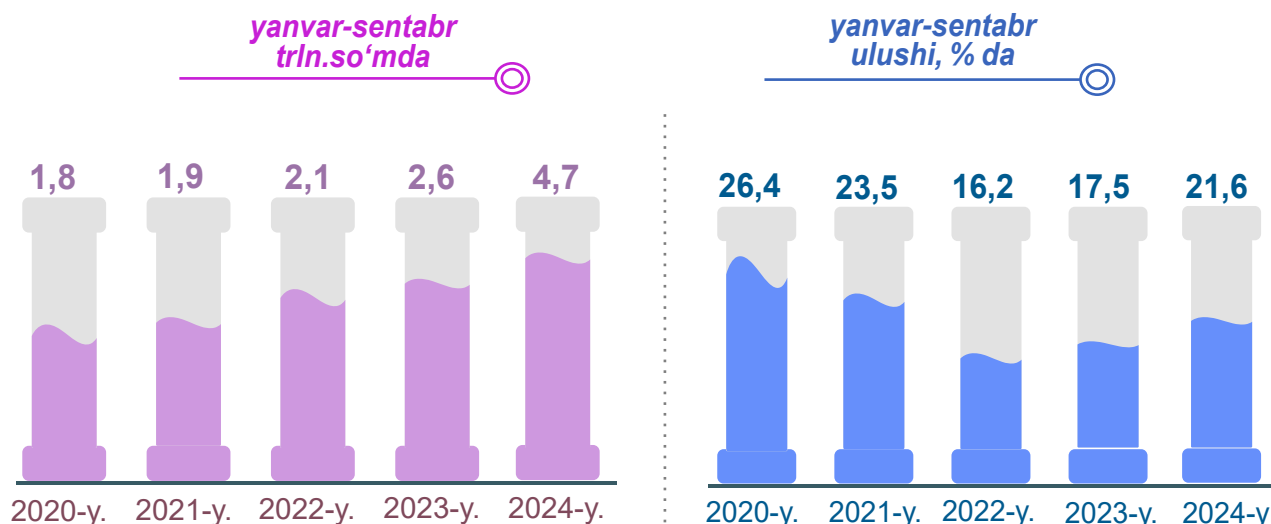
O'tgan yilning mos davriga nisbatan tabiiy suv, suvga ishlov berish va suv bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar 16,0 %ga oshganligi, oqova suvlarni yo'qotish, transportirovka qilish va ishlov berish bo'yicha xizmatlar 3,4 martaga oshganligi, xavfsiz chiqindilarni yig'ish bo'yicha xizmatlar 88,7 %ga oshganligi kuzatildi.

Sanoat mahsulotlari	2023- yil yanvar-sentabr	2024- yil yanvar-sentabr	Farqi +/-
Oqova suvlarni yo'qotish, transportirovka qilish va ishlov berish bo'yicha xizmatlar, ming.so'm	4 449 184,0	15 099 974,0	10 650 790,0
Tabiiy suv;suvga ishlov berish va suv bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar, ming so'm	109 592 468,0	127 164 735,0	17 572 267,0
Xavfsiz chiqindilarni yig'ish bo'yicha xizmatlar, ming so'm	15 780 115,0	29 773 138,0	13 993 023,0

(o'tgan yilning mos davriga nisbatan, % da*)

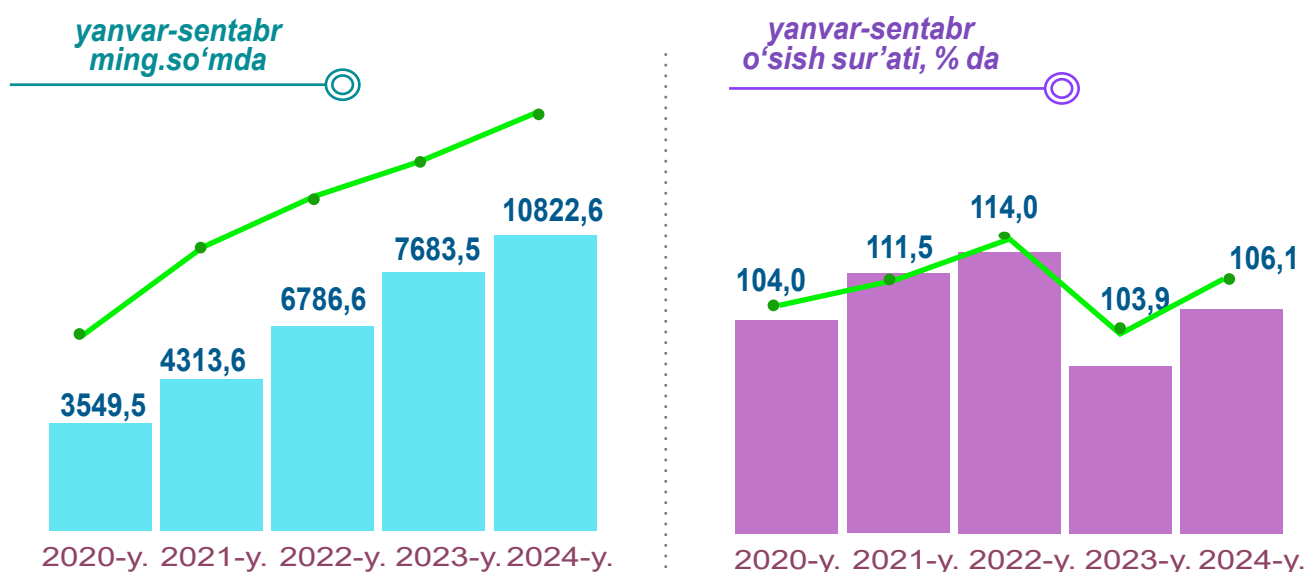
Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishda kichik biznesning ulushi

Hisobot davrida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan 4 698,8 mlrd. soʻmlik sanoat mahsuloti ishlab chiqarilib, uning umumiy ishlab chiqarish hajmidagi ulushi 21,6 % ni tashkil etdi. 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida kichik biznes subyektlarining umumiy ishlab chiqarishdagi ulushi 17,5 % ni tashkil etgan.



Aholi jon boshiga toʻgʻri keladigan sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish

Aholi jon boshiga sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish viloyat boʻyicha 2024- yil yanvar-sentabr oylarida 10 822,6 ming soʻm (2023- yil yanvar-sentabr oylarida 7 683,5 ming soʻm), oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 106,1 %ni koʻrsatmoqda.



Tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish dasturining amalga oshirilishi

Viloyatda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning yuqori o'sish sur'atlariga erishishda tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish Dasturining amalga oshirilishi ham o'z ta'sirini ko'rsatdi. Mazkur dastur doirasida 2024- yil yanvar-sentabr oylarida kiritilgan 78 ta loyiha bo'yicha 1 221,8 mlrd. so'mlik mahsulotlar ishlab chiqarildi. Mahsulotlarni sotish hajmi 596,1 mlrd. so'mni tashkil qildi. Mahalliyashtirish dasturi doirasida ishlab chiqarilgan mahsulotlardan 8,2 mln. AQSH dollari miqdorida eksport qilindi. Shu bilan birga 224 ta yangi ish o'rinlari yaratildi.

